

Datum 2019-12-20

Meddelande 11b/2019

Från Unilabs Laboratoriemedicin, Västra Götaland – gäller fr.o.m. 2019-12-04 (om inget annat datum anges i texten)

Till kunder inom Skaraborgs Sjukhus & Primärvården Närhälsan Skaraborg

Klinisk kemi

P-CKMB läggs ner fr om 2019-12-04

CKMB har ingen plats som hjärtinfarktmarkör längre utan har ersatts av troponin. Antalet CKMB-beställningar har minskat rejält de senaste åren och analysen läggs därför ner.

Vid önskemål (speciella frågeställningar eller utredningar) kan provet vidarebefordras för analys till Sahlgrenska (beställs då på en vit allmän pappersremiss).

Barbara Usener, Överläkare Unilabs barbara.usener@unilabs.com

Hållbarheten för Standardbikarbonat är endast 3 timmar

Observera att analys av P-Standardbikarbonat behöver ske inom 3 timmar från provtagning. För att hinna utföra analys av provet inom 3 h är provtagning på sjukhus, där provet kan analyseras direkt, att föredra. Om det inte är möjligt behöver provtagning och transport till laboratoriet samordnas utifrån lokala förutsättningar.

Bahare Makvandi, ST-läkare Unilabs bahare.makvandi@unilabs.com

Klinisk mikrobiologi

Nedläggning av direktmikroskopi för diagnostik av dermatofyter

Fr.o.m. 2019-12-04 kommer direktmikroskopi inte utföras på prover för dermatofyt-diagnostik. Direktmikroskopi kommer inte längre att vara beställningsbar.

Tre genera inom dermatofyter (*Microsporum*, *Trichophyton* och *Epidermophyton*) orsakar infektion i det ytliga hornlagret i huden, hårbotten och naglarna hos människan. Det mikrobiologiska laboratoriet på Unilabs utför sedan länge DNA-påvisning, odling och direktmikroskopi för detektion av dessa trådsvampar. Direktmikroskopi kan ge snabbt svar men känsligheten anses vara låg och ingen typning kan göras. Odlingen anses fortfarande vara den väsentliga hörnstenen för diagnostiken men problemet med odling är att det kan ta upp till 4 veckor för att få svar. Odling kan, vid behov, utföras på alla typer av provmaterial.

Vi rekommenderar därför molekylär (DNA/PCR) analys för påvisning av dermatofyter i naglar och hudskrap. Metoden är snabbare och har högre analytisk känslighet än odling för diagnostik av dermatofyter. Med denna analys detekteras dermatofytsläktena *Trichophyton spp.*, *Epidermophyton spp.* och *Microsporum spp.*, med arttypning av *Trichophyton rubrum* och *Trichophyton interdigitale*. Påvisning kan ske även efter det att behandling påbörjats.

För hudskrap från hårbotten och hårprov rekommenderas i första hand odling för dermatofyter då det kan förekomma andra arter av dermatofyter i denna typ av prov än de som ingår i det molekylära testet. Hårstrån kan ej analyseras med molekylär metod, då den analytiska känsligheten blir mycket låg i detta provmaterial.

Faiz Fendukly, Överläkare Unilabs faiz.fendukly@unilabs.com

Hepatit B virus, kvantitativ TMA (HBV DNA)

Det kliniskt mikrobiologiska laboratoriet på Mälarsjukhuset i Eskilstuna har validerat ett test för kvantifiering av Hepatit B virus DNA i plasma på det helautomatiserade PantherTM-systemet (Hologic). **Laboratoriet kommer att erbjuda analysen fr.o.m. 2019-12-20.**

Analysen är främst avsedd att användas som ett hjälpmedel i vård av patienter med kroniska HBV-infektioner som genomgår antiviral läkemedelsbehandling mot HBV för att fastställa det virologiska svaret på behandlingen. Analysen kan också tillämpas för att bedöma smittsamhetsgraden hos patienter med pågående HBV infektion. Metoden använder transkriptionsmedierad amplifieringsanalysteknik (TMA) i realtid för att kvantifiera HBV DNA – genotyperna A, B, C, D, E, F, G och H.

Faiz Fendukly, Överläkare Unilabs faiz.fendukly@unilabs.com

Ny analys: Nedre Luftvägspanel, multiplex DNA/RNA

Inom kort kommer vi starta en bred panel för påvisande av 18 olika bakterier, 9 olika virus samt flera viktiga resistensgener som kan förekomma vid svår pneumoni.

Provtyperna som kan analyseras är sputum, trachealsekret, mini-BAL eller BAL.

Startdatum, beställnings- och svarsrutiner meddelas senare via Fokus.

Camilla Kizsakiewicz, ST-läkare Unilabs Camilla.Kizsakiewicz@unilabs.com

Transfusionsmedicin

Patogenreducering av Trombocyter

Som ett led i att öka patientsäkerheten inför blodcentralen patogenreducering av Trombocyter. Genom en korsbindning av DNA i kärnförande celler, såsom virus (med undantag för hepatit A och E), bakterier, parasiter och leukocyter minskar risken för transfusionsöverförd smitta och för att utlösa en tGVHD (graft-versus-host disease) hos patienter med nedsatt immunförsvar.

Patogenreducerade Trombocyter är att jämställa med bestrålade, vilket förenklar beställning av Trombocyter till patienter med krav på detta. Viktigt är att det fortfarande framgår att patienten har krav på bestrålade/ patogenreducerade Trombocyter, då det fortfarande kan finnas ej bestrålade Trombocyter i blodcentralens lager. Patogenreducering gör att Trombocyternas hållbarhet kan ökas från 5 till 7 dagar, vilket påverkar blodcentralen lager och tillgänglighet, speciellt vid långhelger.

Mängden förvaringslösning i patogenreducerade Trombocyter är ca 200 mL i jämförelse med Trombocyter framställda med nuvarande teknik som är ca 300mL. Trombocytinnehållet per enhet är oförändrad $> 200 \cdot 10^9$ / enhet.

Patogenreducerade trombocyter ska inte användas för patienter med tidigare allergiska reaktioner mot amotosalen eller psoralener.

Per-Olof Forsberg
Medicinskt ansvarig läkare transfusionsmedicin
Per-Olof.Forsberg@unilabs.com

Christina Lundell
Chef transfusionsmedicin Unilabs
christina.lundell@unilabs.com

Ny konsultblodcentral

Efter ett mångårigt samarbete med regionblodcentralen i Linköping kommer Blodcentralerna Unilabs byta konsultblodcentral till regionblodcentralen Sahlgrenska sjukhuset Göteborg.

Detta medför att:

- Blodcentralen kommer att skicka avancerade blodgruppsserologiska undersökningar/ utredningar, titerbestämningar gravida till Sahlgrenska sjukhuset.
- Blodcentralen kommer att vid behov att kontakta jourhavande transfusionsmedicinsk specialistläkare på Sahlgrenska sjukhuset för konsultation
- Förändringen gäller fr.o.m. 1 december 2019

Ing-Marie Toverland
Verksamhetschef
Ing-Marie.Toverland@unilabs.com

Christina Lundell
Chef transfusionsmedicin Unilabs
christina.lundell@unilabs.com

Klinisk patologi

Nytt utseende på elektroniska provsvar för patologi/cytologi

Inom det närmaste kommer vi att uppdatera vårt produktionssystem Athena med ny svarsmall för elektroniska provsvar.

Detta kommer att innebära mer lättlästa provsvar.

Sandra Meijer Hofling, Objektspecialist IT

Kundtjänst informerar

Information om kommande sammanslagning av Laboratorie-Informationssystem, LIS, för Mikrobiologi och Kemi för Unilabs Sverige

Som vi tidigare har informerat om så arbetar vi med en sammanslagning av LIS för mikrobiologi och kemi, inklusive farmakologi och immunologi.

Vi fortsätter vårt arbete med validering och planering för kommande driftstart och återkommer löpande med information i ordinarie meddelandetskick.

Cecilia Winblad, Kundtjänstchef Unilabs Laboriemedicin cecilia.winblad@unilabs.com

Frysprover som vidarebefordras till externt lab.

Vi vill uppmärksamma er på att det är många röda dagar vid jul-/nyårshelgerna. Unilabs kommer därför att skicka frysprover till externt lab tisdagen den 17/12 och nästa skickning blir inte förrän tisdagen den 7/1-2020.

Undantag är transporter som kommer att gå helgfria vardagar till SU Sahlgrenska.

Cecilia Winblad, Kundtjänstchef Unilabs Laboriemedicin cecilia.winblad@unilabs.com

Meddelande till systemansvarig för journalsystem

Följande ska ändras i analyskatalog **2019-12-04**

(om tabellraderna är tomma så ska ingen förändring ske i detta meddelande):

Till mottagningar som använder AsynjaVisph

Följande analyser ska in i analyskatalogen för **Unilabs Skövde Kemi Serologi** (åtgärden görs under Underhåll/Labtabeller/Analyskatalog och kräver inloggning i Journal III Underhåll)

Analys/profil	Analyskod (Extern kod)	Beställningsbar ¹
S-Can f4-ak(hund)	SE229P	Ja
S-Can f6-ak(hund)	SE230P	Ja
Hepatit B DNA	PHBVDNA	Ja

¹ Vid Nej så ska rutan för Ej beställningsbar för den analysen markeras i Journal III och analysen ska inte läggas med i någon grupp. Vid Ja ska rutan vara tom.

Till avdelningar/mottagningar som använder Melior journalsystem

Analys/profil	Analyskod
Spu-Luftvägspanel	PRMSLUFT
Trakea-Luftvägspanel	PRMTLUFT
BAL-Luftvägspanel	PRMBLUFT
U-hCG,PNA	UHCGP
S-Can f4-ak(hund)	SE229P
S-Can f6-ak(hund)	SE230P
Hepatit B DNA	PHBVDNA

Mikrobiologi

Till mottagningar som använder Melior, Labsvar och Asynja visph

Nya undersökningar Odl-mellanöra1, Odl-mellanöra2, Svampodl-mellanöra1 och Svampodl-mellanöra2 kommer att finnas beställningsbara.

Analysen MRSA screen-eksem kommer att finnas beställningsbar i den befintliga undersökningen MRSA screen.

Analysen DP-Angina Vincenti kommer endast att finnas beställningsbar i undersökningen DP-Angina Vincenti.

Undersökningarna DP dermatofyt-hud, DP dermatofyt-hår och DP dermatofyt-nagel kommer att utgå.

Analyserna VRE vanA-perineum, VRE vanA-näsa och VRE vanA-svalg i undersökningen VRE screen kommer att utgå.

Planeringskalender för nästkommande tidpunkter när ändringar sker i analyskatalogen för år **2020** är följande:

- Onsdagen den 26/1
- Meddelande 2, 3 och 4 återkommer vi om i början av år 2020

Frågor angående analyskataloger ställs till: servicedesk.labit@unilabs.com

Central systemförvaltningsorganisation Unilabs